

Zornice

Měsíční příloha „HLASU VOLYNŠ“ pro mládež.

Řídí Josef Foitík (Wilhelmówka, poczta Bludów.)

Náš krok ku předu.

Skutečně byl učiněn vážný krok ku předu, který bude významným pro naši menšinu. Po mnoha úvahách, diskusích a psaní, přikročeno k činu. Dne 17. října t. r. konala se v kanceláři Ústředny Č. M. Š. v Lucku schůze členů Výboru a spolupracovníků Č. M. Š. na níž byl také redaktor Zornice J. Foitík. Na schůzi byly vypracovány „Stanovy Služení československé mládeže v Polsku“ a ujednána další postup činnosti, scvičení se zatvrzením těchto stanov a organizováním Odborů SČM.

Stavby SČM budou natisknuty a rozeslány K lám Č. M. Š. a významnějším osobnostem k nahlédnutí. Prosíme proto, kdo tyto stanovy obdrží, nechť je laskavě bedlivě přečte a schleda-li potřebu některých změn, nechť o tom sdělí svůj návrh Ústředně Č. M. Š. v Lucku. Tam podle došlých návrhů budou stanovy ještě jednou přepracovány a předány k zatvrzení úřadům. Prosíme, by si každý pospíšil, neboť se musíme snažit, aby stanovy byly co nejdříve zatvrzeny, aby ještě toto zimní období bylo možno rozvíjetí činnosti akci organizací.

Dovolujeme si opět výzvu k naší mládeži. Zakládejte u sebe ve svých ve níčkách Odbory Služení československé mládeže. Prozatím zdělujeme tyto pokyny: Odbor SČM. může býti založen všude tam, kde se přihlásí alespoň 10 členů — hochů i děvčat od 14 let — československé národnosti. Členové si zvolí ze svého středu: Předsedu, jednatele a pokladníka. Kde jsou Odbory větší a dstatk vhodných k tomu lidí, třeba ještě zvolit místopředsedu, knihovníka, vzdělávatele a sbormistra. Členové výboru mohou být i osoby starší bez rozdílu pohlaví. Program činnosti SČM. je dosti široký, nebť SČM dle stanov má právo: pořádat přednášky, vzdělávací kursy, akademie, divadla, výlety, sjezdy, pěstovat sborový zpěv a hudbu. — Některé pokyny nalezneme laskavý čtenář v minulých číslech Zornice, o jiných napíšeme zase příště.

Ještě jednou varujeme naši mládež před zakládáním organizací cizího původu, neboť v nich jest jediné snaha odnárodnovací. Naše SČM. je však čistě naše, české, vlastní, vytrysklé z našich duší a našich potřeb a proto nám plně vyhovující. Až bude Odborů několik, uspořádáme si sjezd delegátů a na něm se zvolí Hlavní správa, která povede další činnost organizace. Nuže k činu! A pište o všem Zornici, která vám též mileráda bude nápomocnou činem i radou! Zdar!

J. Foitík.

Dr. Ing. V. A. Červír.

Mládež a náboženství.

Napsal jsem předešle, že náboženství prožíváme prakticky v církvi. Církevní organizace má být vlastně lidem prostředkem k cíli, aby v sobě náboženství, víru udržovali. Nepodceňujme význam církvi. Nebudu ani uváděti z historie, co znamenaly církve péčí o vzdělání, o umění atd. Mohli bychom právem říci, že to vlastně ani není první a hlavní úkol církvi. Církev nemá jen podporovat vzdělání, umění a jiné krásné a potřebné věci spíše světského rázu, ony mají především pěstovati živou vru a skutečnou náboženskost, jaká se projevuje v praktickém životě. Přiznejme (neustranně, že to vždy dobře nedělaly. Přes to nezaslouží podceňování, nebo do konce pohrdání.

Všechny církve mají v sobě možnosti, aby v svých členech oživovaly vru, aby je vedly k náboženskému příkladnému životu. Za hlavní prostředek k tomuto cíli musíme v církvi pokládati společnou bohoslužbu. Nehleďte v této větě nějaký t. zvaný klerikalismus. Kolikrát nějakou věc nespravedlivě ponížíme slovem, jež má ošklivý nízký smysl. Vedení k životu náboženskému, k víře bychom nazvali nespravedlivě klerikalismem, myslíme-li tímto slovem vše zlé, nebo aspoň nedůstojné, čím církve kdysi chybovaly, nebo snad dosud chybuji. Být věřícím, zbožným a mravným není žádnou hanbou, to je naopak ona služba Bohu, jež je vlastně králováním.

Nepodceňujme význam církvi v tomto směru. Třebas jsem pravoslavný, vyznávám otevřeně, že dovedu ocenit, co znamená pro evangeliky společná modlitba domácí spojená s čtením bible či společná nedělní bohoslužba s kázáním a zpěvem, stejně oceňuji význam mše a jiných bohoslužeb pro katolíky ve všední dny i o svátcích a nedělích. I pravoslavná církev má ve svých obřadech a zvláště v nedělní a sváteční liturgii mnoho povznášejícího; zpěv chóru při bohoslužbě nemá malý význam náboženský. Tedy každá církev má mnoho krásného, čím může ve svých věřících podporovati ustavičné přibližování se k Bohu nejen po dobu bohoslužeb nýbrž i po celý týden, ve všech všedních dnech.

Co z toho podle mého názoru má následovati pro naši volyňskou mládež? Několik věcí. Především aby každý jednotlivec v ní chtěl býti živým údem své církve, aby doopravdy chtěl zkusiti, co mu církev může a chce poskytnouti, aby stále mohl jíti blíže k Bohu. Nebud'te při tom nikdy fanatickými, nesnášenlivými členy svých církvi. Světem jde vlna sblížovací mezi národy. Je

DOKU

DĚDICTVÍ ČESKÝCH KOMUNIT UKRAJINY

nutná tato vlna nejen jako ochrana před možnou budoucí válkou, nýbrž i jako vznešený příkaz náboženský. I národy si mají býti bratřími. Zůstanou jednotlivci a církve stranou této sbližovací práce? Nemluvme raději o sjednocování církví. Není to lehký úkol; spokojme se tím, bude-li jedna církev míti úctu k druhé a bude-li i své věřící vésti k této úctě. Jako sestry s různými povahami, ale ve vzájemné úctě jedna k druhé mohou i církve krásně vedle sebe žít. Volyňská mládež tedy bude míti úctu k náboženství, úctu k církvím, bude ochotna používatí prostředků, jakých každému jednotlivci může jeho církev dáti k vedení hlubšího náboženského života, ale bude se straniti organisací, jež by mládež rozdělovaly či chtěly ji vychovávatí jen jednostranně bez nutné úcty a snášenlivosti k druhým církvím.

Budete-li míti nějaký sjezd či slavnost, dejte všem svým členům možnost, aby ve svých chrámech mohli navštívit bohoslužby, zařídte podle toho i programy svých sjezdů. V praktickém životě pěstujte náboženství raději jako jednotlivci uvnitř, ve skrytosti, ve své duši, v celé své bytosti, na venek pak v celku vystupujte jako celonárodní, nikoliv náboženská, nýbrž náboženství respektující organizace volyňské mládeže.

Svoje svato, cizí světější

S touhle krásnou zásadou se snad už nikdo na světě neřídí. Že svoje svato, to uznává každý, ale že by bylo cizí světější, o tom nikomu nemluvíte. Důkazem toho máme tak četné soudní přelíčení, která naplňují sloupce denního tisku. Stále čtete jen o krádeži a zlodějích, ale málo kdy o tom, že by také někdo něco dal. Leda na poslední stránce drobným tiskem najdete „dary“. — Živiti se lacino a často na úkor cizího majetku, je dnes touhou ne jen chudých a snad nevzdělaných ale najdete podobné touhy u lidí vzdělaných

BESÍDKA VERŠŮ.

Babí leto.

V poli babí leto
klidně poletuje,
a slunéčko na západě
k spánku se schyluje.

Přijdou, přijdou zase
husté mlhy šedé,
zahalí se nimi
modrojasné nebe.

Skrz té husté mlhy,
co zahalí nebe,
nebudeme vidět,
slunéčko, my tebe.

Chladný větrík bude
foukat od půlnoci,
zemi bude kropit
deštík ve dne v noci...

Věra Bohatá.

Saně.

Saňky, ach saňky už
chystám si pěkné,
dovezu sestřičku,
kam jen mi řekne.

i bohatých, stojících na různých stupních společenského žebříčku. — Kdo s koho, ten s toho... člověk má co si vezme... kradme ukradené... To jsou slova dnešní „mravnosti“.

Poctivost vymírá; kalí se v duši i myslí člověčenstva pojem, představa této stěžejní lidské a občanské činnosti. Uvolňují se pouta lásky k bližnímu a rozvracejí mravní zákony. Na troskách toho bují strašný plevel opačných zásad. Dnes vládne nejnestydatější sobectví v plném významu toho slova, bezohledný kult vlastního já, na úkor druhých, na škodu bližního.

Lidstvo musí býti obrozeno z těchto opačných zásad. V prvé řadě musí působit rodina vštěpováním dítěti úcty k cizímu majetku a vzbuzováním lásky k bližním. Pak musí působit škola. Krádež ve škole, k níž často mezi žactvem dochází, musí být přísně vymycována. Vůbec celá výchova od útlého věku až do dospělosti musí jít tím směrem. To by si měl uvědomovati také každý stát, nebť vydržování jednoho trestance v trestnicích stojí ročně tolik peněz, že by bylo možno za ně poskytnouti výchovu několika mladým lidem. Zdokonalí-li stát školy a věnuje-li jim více pozornosti, bude moci jistě bourat trestnice. Poskytnouti člověku potřebné vzdělání s nímž by mohl dosáhnouti zajištěné existence, zaručiti každému jednotlivci určitá práva a spravedlnost a nebude sahano na cizí majetky, loupeno a vražděno ze ziskuchtivosti.

Josef Foitík.

OSVĚTOVÁ HLÍDKA.

Maroko.

Země věčného slunce, širokých pání, vysokých hor. Silně úrodná a opět macešsky tvrdá na vyschlých pohřích, drobných pouštích, rozkvétají-

Sedátko prkenné,
vypané slamou,
na ně si usedne
Mařka i s pannou.

D jedem k babičce,
silnicí k tomu,
zpátky pak s vršíčku
zas až k nám domů.

Saně své, saňky už
dodělám hnedle,
k babičce pojedem,
vždyť je to vedle.

Bož. Štorková („Š M.“)

M. Veseľý.

Uvitání.

Na stráň letí hejno dětí,
výskot, smích;
hledte, je tu moře kvítí —
první sních.

Rychle saně! Sednem na ně,
samy ples.
Páni, dámy, jeďte s námi
do nebes!

Všechno jása: To je krása!
Hoří dech —

cích velkoměst na pobřeží u velkých vod pohádkově krásná ve starých původních hradbách, jež obepínají města s nedotčenou kulturou Berberů, Nomidů a Maurů, jež tvoří dnes roztočnou směs národa.

Země slavných dějin, kam putuje tisíce cestovatelů, umělců, proudy lidí, hledajících tu povolání, štěstí i obživu.

Z hlavního přístavního města Casablancy vedou široké, a faltované silnice do vnitrozemí. Jezdí po nich velké autokáry a sta nejmodernějších aut a mezi středisky železniční trať, po níž šinou se 100 km rychlostí elektrické vlaky. Jsou tam staré cesty, vyšlapané stády velbloudů, koní, oslů a ovcí. Tam kde stály před desetiletími chudé chýše Arabů, běží dnes moderní bulváry s pyšnými obchodními domy, bankami, hotely. A je tu život jako na pařížské ulici. Francouzský hovor mísí se se španělštinou, arabštinou. Angličané mají tu své obchodní a finanční zájmy s Amerikou, dělnictvo spěchá do obchodů a továren za svým povoláním.

Železniční trať protíná největší marocká města. Po pobřeží do Rabat, sídla residence francouzského protektorátu, do Meknes, marockého Versailles s novou evropskou čtvrtí, starým městem na kopci v pahorkaté krajině. Vevodí mu desítky minaretů starých mešit, bran a nádvoří. Původní brána „Bab Mensom“, nejkrajnější brána marocká, okrašená pův. dní mosaikou, je nádherným dílem ze 13. století. Staré sultánovy koněprohy pro 20 tisíc koní jsou dnes v polosutinách. 30 km od Meknes leží v horách posvátná Mekka, Moulay Idriss, s nádhernou hrobkou patrně na země, velkého proroka. Nedaleko jsou zříceniny města Volubilis. Vykopávky jsou v proudu. Od Casablancy na jih možno navštívit několik přístavních měst na cestě k Aremom, Mazagan Safi, Magadur, odtud pak k západu leží kapitola jihu Marrakeš, sídlo sultána, nej-

Velcí, malí hned se válí
na zádech.

Až do šera podvečera
zvnil smích...
Vždyť jsme z dále přivítali
první snh.

Zajíc a veverka.

Veverice, veverička
počkala si na zajíčka,
když se vracel vesele
od panského jetele.

„Milý strýčku, běháš kolem,
když se honíš lesem, polem;
nestavíš se jednou v letě
návštěvu udělat tetě?“

„Drahá teto,“ zajíc praví,
„vám se řekne „nezastaví“,
přece vylézt na jedlici
nedovedou zajíci.“

Bož. Štorková.

Zimní večer.

Dobře jest vám, dítky,
zimním večerem

větší sídlo „caidů“ a seignerů mocných hor, věčně zasněžených — Vysokého Atlasu.

(Dokončení.)

Ze zdravovědy.

Jalovec. V podzimu dozrávají na keřích jalovce jalovčinky, černé bobulky, které jsou velmi dobrým léčivem pro nemoci žaludku. Za dávna, dokud nebyly ještě známy dnešní desinfekční prostředky při epidemických nemocech, vykuřoval se příbytek jalovcům tím způsobem, že zrnka jalovce nasypala se na horkou plotnu, anebo se zapálily celé větve a kouřením ničily se bacily. A právě jako příbytek, tak i žaludek vyčistí jalovec náležitě. Při nadýmání, zastaralých plynech pomůže rychle odvar připravený takto: Trochu rozmačkaných jalovčinek, trochu fenyleklu a malý kousek pelyňku se svaří a teplé se vypije, současně dáme studený obklad na žaludek a břicho a hned nastane úleva.

Vlašské ořechy pro chudokrevné: 8 ořechů po obědě nebo po večeři sílí činnost srdce, podporuje dýchání a tvoření krve. Doporučuje se pro chudokrevné, stížené bledničkou neb úbytěmi, krticemi. Slupky ze zelených vlašských ořechů čistí vyborně zuby.

Přeslička je velmi dobrým prostředkem proti nemocím ledvin a měchýře. Přesličkový odvar čistí žaludek, zmírňuje bolesti při nemocech kamene a nejvíce při těžkém močení. Lečí se napařováním vřelým odvarem a pitím odvaru. Též obklady z odvaru na nemocná místa možno přikládati. Při starých hnišících ranách, při rakovině a ekzémách velmi dobře působí vymývání přesličkovým odvarem. Vymývá, rozpouští a čistí škodlivé látky.

Třezalka. Třezalka roste většinou na pasekách a drobně žlutě kvete. Když kvítek rozemne červeně barví, proto se též nazývá krevniček.

v teploučké světničce
sedět u kamen!

Matička vám ccsi
tíše vypráví;
očka vaše září svou
jí v srdci lahodí.

Ať si h uká venku
vítr plačtivě, —
dobře jest vám dítky
u matičky své!

Ale všechněm nedal
Pán Bůh štěstí to:
na světě jest chudých
dítek přemnoho.

Jedněm drahou matku
záhy vzala smrt;
druzí v zimě nemají
teplý rodný krb.

S takovými když se někdy,
děti sejdete,
jako ke svým sestřím, bratřím
vždycky se znejte.

Dle Pleščějeva z ruského
zpracoval

V. Mazánek.

Pro jeho veliké léčivé účinky říká se mu též čarovník. Čistí krev, podporuje krevní oběh, působí na játra, tiší bolesti hlavy, které vznikly špatným krevním oběhem. Jistý pán trpěl srdeční chorobou a na radu vařil si odvar třezalky, divizny, kopřivy, žáhavky a sedmikrásky a denně pil koflík odvaru — třeba po částkách a za krátký čas vypadal opět svěže a po bolestech u srdce ani památky. Třezalka je též výborným lékem proti reumatismu. Rozřeže se na kousky a dá se do láhve, jež se naplní pak čistým lihem, pevně uzavře a dá se na několik dní na slunce. Lih dostane barvu krve. Nato se slíje, dá se k němu trochu čistého terpentýnu a směsí se churavé místo denně ráno a večer natírá. Bolesti zakrátko pomínou. Je dobře i potom místo dále natíratí po nějaký čas. Také při bolestech v kříži velmi dobře se osvědčuje mazání lihem třezalkovým.

Kapitolky o zdraví.

Jakou práci koná srdce. Srdce je nejpodivuhodnější stroj, jaký známe. Vydrží pracovat 70—80 let i více. Vykoná za den asi 100 000 tepů, za rok skoro 40 milionů, za 70 let asi 3 miliardy. Krev, kterou srdce vypumpuje za tuto dobu, by se vešla do nádoby o objemu čtvrt milionu krychlových metrů. Při tom je však srdce nejjednodušší stroj na světě. Váží pouze 300 gramů. Každým tepem vykoná práci, jakoby zvedalo 50 kg do výše metru.

Co piší československé děti ze staré vlasti svým krajanům v cizině.

Na Volyn došla zásilka knih. V jedné knize byl vložen tento dopis.

Milý a drahý krajané či krajanko!

Jsmo doma, v Čechách, v krásné Praze, ale nezapomínáme, že mnoho českých dětí není tak šťastno, aby dýchaly vzduch rodné země svých rodičů.

Proto jsme ve škole sebraly několik českých knih a obrázků a posíláme je do širého světa českým dětem, našim drahým sestrám a bratřím. Kniha, kterou obdržíš ty, milý krajané či krajanko, způsobila mi již mnoho radosti a přeji si vroucně, aby i u tebe splnila své poslání. Kéž Tě přenese aspoň na chvíli přes hory a doly, h uboké řeky a snad i nesmírná moře, aby ses aspoň v Duchu ocitl(a) doma, v té nejkrásnější pro nás zemi světa!

Buď jist(a), že zde s láskou úpřimnou na Tebe vzpomínají všechny české děti. Teším se, že mi napíšeš, zda se mé přání splnilo. Úpřimné pozdravy Ti posílá

Zora Jedličková

žákyně II tř. a. d. r. g.

„Krásnohorská“

Praha II. 202.

Oslavy 28. října, konané naší mládeží.

Z Vilhelmovky.

I u nás jsme oslavovali 28. říjen. Program byl maličký, ale všem přítomným se líbil. Měli jsme akademii, již hudebníci zahájili csl. národní hymnou „Kde domov můj?“ Následovala pěkná přednáška br. V. Hyblera o 28. říjnu a dobách před tím. Mnohé dojal líčení o bezcitných Habsburcích, o jich zlořádech v Čechách. Tak se střídaly básně s písněmi našeho pěveckého sboru. Na ukončení představen živý obraz znázorňující osv-

bození ujařmené vlasti. Na jí strážil stanul Sokol a legionář.

Bylo to hezké! — — — Vašík Tlustý.

Odbor SČM. v Ulbárově nám píše:

Dne 28. října byli jsme návštěvou, počtem 33 osob, na slavnostní akademii pořádané na oslavu československé samostatnosti odborem Sdružení československé mládeže v Chomoutech. Program akademie byl velice pěkný.

Slavnost byla zahájena hymnami československou a Polskou, načež se střídaly přednášky, básně a sborové zpěvy.

Dále nasledovaly 2 jednoaktovky: „Shledání“, — děj ze života Čechoslováků na ruské frontě a fráška „Pantáta Vohnout poprve v divadle“. Obě byly pěkné a bezvadně provedené.

Přednášky i básně byly přednášeny s citem a nenuceným zápalem.

My jsme si ze slavnosti odnesli ty nejlepší dojmy a můžeme směle říci, že národní uvědomění mezi mládeží v Chomoutech se značně prohlubilo. Je to jistě zásluhou dobrého výboru SČM. Je vidět, že SČM. v Chomoutech dobře kona své poslání a může býti vzorem všem jiným odborům na Volyni.

Čest chomoutským a díky za pohostinství vzdává:

Odbor SČM. v Ulbárově.

Jak se dovídáme z jiného pramenu, jak akademie tak i divadlo bylo dosti zdaří é, díky pochopení všech účinkujících a neunavné a obětavé práci místního výboru SČM. a zvláště br. předsedy J. V. Mojdlu, jemuž sluší vzdání vřelý dík za jeho obětavou práci v Odboru. Rovněž si zaslouží dík Odbor SČM. v Ulbárově za spoluúčinkování při této slavnosti, jíž spe třili svým zpěvem, — dle svědků — stojícím na značné umělecké výši. Redaktor Zornice srdečně děkuje za pozvání na tuto slavnost, jíž se nemohl zúčastnit jelikož byl dne 27. října na schůzi v ČMŠ. v Lucku a dne 28. října byla zase oslava u nás. Snad jindy...

Četné dotazy nás nutí, abychom si na tomto místě pohovořili o některých věcech. Především je to otázka kroje. Členové našich odborů si přejí mít svůj zvláštní kroj — jakýsi sveraz. Byla by to věc pěkná: ale prosíme, by každý uvažil, že SČM. je organizace z gruntu nová a že všechno si musíme postupně, během času vytvářet. Tedy i s tím krojem. Dlužno bude vypracovati návrh na nějaký sveraz, který by byl slušný a praktický. Navrhujeme tedy, aby si členové zatím nějaký kroj dle vlastního vkusu neřídili a ještě s tím posečkali, až se ta otázka jaksi společně rozřeší. Druhá vážná věc je se spolkovými razítky. Dle stanov má organizace právo užívatí razítka a mti svůj prapor. Ale jaké to má býti, o tom není dosud také rozhodnuto. Bude se muset také vypracovati jakýsi jednotný vzor jak na prapory tak na razítka, neboť celé organizaci samosebou musíme dodati ráz jednotnosti, udržovati stejnou formu zevnější a stejného ducha vevnitř.

O tom všem bude nutno pojednati společně. Dle všeho bude asi svolana schůze většího rozsahu za příčinou přijetí a podepsání stanov a volby Ústředního Výboru — Hlavní Správy — SČM. a tam se všechny tyto otázky rozřeší. Prozatím prosíme by nám zájemci podávali své návrhy a své mínění o těchto věcech, neboť více hlav — více rozumu.

Red. Zornice.

